

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Iuventvtis, Sive Insigniores Pveritiæ Atqve Adolescentiæ Sanctorvm

Bosendorf, Hermann

Monasterii VWestphalorvm, 1615

In Decembri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42900

à Glodu'pho sacerdotij honore initiatus, in Hasbaniam redijt, eamque ab idolis ad fidem Christianã Euangelij prædicatione perduxit,

D E C E M B E R.

DE S. ANNONE EPISCOPO COLONIENSI, 4. Decemb. Sur. Tom. 6.

*Morum
honestas.*

Patientia.

S Anno generis & patriæ suæ decus, VValtero & Angela pijsimis parentibus natus, bonæ suæ indolis generositate moribus, ingenio, formaq; commédans, cunctorum oculis atq; animis cœpit haberi amabilis: ipsumq; in primis parentem magno gaudio cumulabat. Qui tamen militaribus filium assuescere negotijs & ad summos honores optabat euehere. Itaq; pius puer inter arma crebras inedia, algoris, æstus ac vigiliarû perpeffus asperitates, insignem animi exercebat fortitudinem futuræ virtutis exercitationi perutilem. Interea eius auunculus Babinbergensis Ecclesiæ Canonicus patriam propinquos & nos inuisens, perspecta pueri educatione, ægrè ferens tam egregiæ indolis infantiam mundanis consecrari negotijs, explorata prius pueri voluntate clãdestinam illi fugam persuasit: hortans vt abiectis impedimentis domesticis, excellentes ingenij sui vires in spem & gloriam totius generis sui, non modo temporalibus, sed & æternis in cælo dignitatibus amplificaret. Quocirca fugam præoccupans Anno, reuertent-

uertenti Babinbergam auunculo clàm se soci-
um adiunxit, atq; ibidem studia literarum au- *Alacritas*
spicatus, in humanarum diuinarumq; rerum *in studijs.*
cognitione per interualla temporum præcla-
ros fecit progressus, ingeniumque pariter ac
mores egregiè nobilitauit. Quicquid enim
vel exercendo ingenio habile, vel moribus
ornandis idoneum hauserat, alta mente repo-
nebat. Quamobrem postea scholæ Babinber-
gêsis magister effectus, probitatis ac virtutum
cœpit fama passim florere, & Episcoporum ac
Principum virorum fauore atq; amicitia ho-
nestari. Quin etiam ab Henrico tertio Roma-
norum Augusto in palatium assumptus, breui
apud eum præ omnibus clericis, qui in aula
morabantur, primum gratiæ & familiaritatis
locum obtinuit, & demum Coloniensi episco-
pato donatur. Quem ille incredibili in Deum
pietate summa cum laude administrauit.

EXEMPLVM S. SABAE ABBATIS.

5. Decemb. Sur. Tom. 6.

SAbas magnus planè vir & ineffabili Dei a-
more incensus, è Cappadocia in vico Mu-
talaſca oriundus, parentes habuit Ioannem &
Sophiam, ambos genere & pietate claros. Na-
tus autem decimoſeptimo consulatu Theodo-
ſij, cum quintum ætatis ageret annum, paren-
tibus eius Alexandriam necessario cômigran-
tibus, ipse diuina prouidentia Hermiæ auun-
culo relictus fuit: cuius vxor mulier impudēs

Hh 5 & mo-

& morosa, cum frequentes adolescenti molestias excitaret, auunculo relicto ad patru usum Gregorium confugit: qui eum omni quidem humanitatis officio excepit, tractauitque benignè: sed orta mox inter patrum & auunculum eam ob rem dissensione, grauiore quam antè, pius adolescens animi ægritudine conflictari cœpit. Vnde arrepta occasione philosophico medicamine dolori suo mœdendi, statuit dimissis opibus mundi que delicias, cœlesti se totum tradere disciplinæ, & angelicam in humano corpore quietem æmulari. Neq̄ mora: Patria, cognatis, diuitijs, rebusq̄; alijs quæ maximè adolescentem delinire solent, relictis, ad monasterium Flauianæ, turissimum quietis portum confugit. Cumque à cognatis posita priore discordia ad deserendam monasticen, & patria hæreditate fruendum inuitaretur, maluit abiectus esse in domo Dei, quam splendido diuitiarum redundare apparatu. Videbat enim harum amatorem diuitem illum, vel sola egere gutta, quod quidem est paruum linguæ ardentis solatium: angustias autem & dolorum perpeffionem, ad beatum Abrahæ sinum atque interminatas felicitates deducere. Seipsum vero exercuit cum in alia omni abstinentia, tum vel maximè in ea, quæ ad gulæ pertinet compescendas delicias, & ventris nimiam curationem. Vnde cum hortum monasterij colens, pomorum delectabili caperetur aspectu, illectus cupiditate

*mundum
deserit.*

*Abstinen-
tia.*

tate manu quidem pomum decerpfit, sed mox insidias maligni suspicatus malum humi abiecit, & cum id pedibus conculcasset, cum pommo pariter cupidinem conculcavit: dolensq; quod vel vsque eò appetitioni obsecundasset, hanc sibi deinde legem imposuit, vt toto vitæ suæ tempore malo amplius non vesceretur. Atque ea admonitus cautione maligni deinceps suggestionibus confestim occurrebat: neque pestifera blandientis cupiditatis venena vel latum vnguem serpere patiebatur, ne momento dilata vires caperent: quæ postmodum magnis laboribus vix superari possent. Ab illo ergo tempore perpetuo in summa omnium rerû vixit abstinentia, somni tantum capiens quantum naturæ satis erat. Manus vero Sabæ nunquam quiescebant, sed quando non eas ad orationem extensas habebat, perpetuo opere distinebantur: ne si vel parumper relaxaretur cogitatio, clam non animaduersus sensim irreperet inimicus, seruiretque macerando corpori labor assiduus. Hac igitur prudentia totum vitæ cursum constanter moderatus ad consummatam monasticæ vitæ virtutumque omnium disciplinam peruenit:

& complurimis ante ac post mortem miraculis coruscavit.

*Cupiditas
rem vincit*

Prudentia

Orij fuga

PVERITIA S. NICOLAI MYTRENسيس
Episcopi 6. Decemb. Sur. Tom. 6.

S Nicolaum illustri loco Patarae in Lycia
natum, parentes à Deo precibus impetrarunt. Cuius viri sanctitas quanta futura esset iam ab incunabulis apparuit, Nam infans, cum reliquis diebus lac nutricis frequens sugeret, quarta & sexta feria semel duntaxat, idque vespere fugebat: quam ieiunii consuetudinem in reliqua vita semper tenuit. Postquam vero è pueritia excessit, castissimos mores & disciplinam ab optimis acceptam parentibus in melius redigens, novos quotidie honestatis & pietatis fructus edidit. Inde ætate poscente, ad excolendum animum traditur studio literarum: Vbi tum ingenij magnitudine, tum velocitate discendi, breui admodum multam ingeniarum disciplinarum scientiam consecutus est. Ab omni humanæ laudis cura abhorrebat. Aequalium vero sodalitates, conuiuia, consuetudines vitabat omnino, ratus eas tantumdem habere intemperantiæ atque periculi, quantum festiuitatis atque lasciuiæ. Mulierum non modo colloquia, verum etiam conspectum, tanquam iuuenilis animi pestilentissimam labem fugiens, totum se honestati pudicitiaque addixit. Libidinum vero & carnis incendia, quibus æstare plerumque omnes adolescentes solent, quotidianis laboribus, ieiunijs, vigilijs extinguerebat. Talibus igitur instructus præsidij totum

Ieiunium

Castitas.

*Alacritas
in studijs.*

Pudicitia.

*Prudenter
suetur ca-
stitatem.*

tum sese ad Christi seruitium contulit. Schola illi erat ac diuersorium Dei templum, vt se dignum Deo pararet templum, in quo ipse per dius ac pernox habitaret. Bonarum disciplinarum studijs aut legendo, aut audiendo, aut meditando assiduè incumberebat. In quibus tantum excelluit, quantum magno futuro antistiti opus erat. Sed quò vita recta doctrinis omnibus longè maximè præstabiliior est, eò plus in componendis formandisque moribus nauabat opere ac laboris, quo iuuenilis fluctuantisq; ætatis inconstantiam senili quadam firmaret grauitate. Quem enim admodum non illud senium laudamus, in quo non emineat par senio & annis modestia: sic è diuerso solemus iucundè admirari, multaq; laude dignam existimare adolescentiam, quæ planè didicerit eiusce ætatis compescere motus, & senectutis grauitatem ac modestiam retinere. Est enim sicut iuuentus in sene turpis, ita pulcherrima in adolescente senectus. Habuit autem B. Nicolaus auunculū nomine Nicolaum, qui nepotem animaduertens religioni & sanctimonix deditum, mundo se penitus abdicasse, parentes hortatur, vt adolescentem sacerdotibus sacris initiari permittant. Illi in sententiam venere faciles. Cur enim gratos homines pigeat reddidisse quod gratis acceperint, & fidelium more debitorum, æs alienum cum ipsa etiam vsura persolueret? Igitur factus sacerdos morum & vitæ seueritatem pariter cum

*Morum
maturitas.*

*Vitæ asse-
ritas.*

cum dignitate augendam putauit, & corpori suo bellum indixit; non quo illud necaret aut cotereret, sed quo domitum & omni petulantia exutum redigeret in seruitutem. Proinde somno & quotidiano cibo, quatum ratio permisisset, detrahebat, ieiunijs nocturnisque vigilijs solito amplius indulgebat, vino parcissimo utebatur, sæpius aqua sola contentus. Crebrior illi fuit ad templa aditus: nulla penitus nisi sacrarum literarum lectio: in vultu & gestu modestia maior, sermo rarior, & grauis quidem, quiq; nihil haberet inanitatis & fuci: vt his præditus ornamentis, videretur in corpore mortali immortalium vitam degere.

PVERITIA S. DANIELIS STYLITÆ

11. Decemb. ex Simione Metaphraste.

Sur. Tom. 6.

*Diüodennis
ingreditur
religionem.*

S Daniel, matre infecunda genitus, Deoq; ex voto promissus, cum à primis annis pietate atque innocentia vitæ præclarum de se specimen virtutis edidisset, anno statim ætatis duodecimo tactus monasticæ vitæ desiderio, relictis parentibus, spretisq; delicatoris vitæ blandimentis, clam ad asylum religionis confugit. Veniens enim ad cænobium quoddam duodecim à patrio vico distitum stadijs, atq; ad pedes Præfecti sacri gregis procidens, eius se cõsortio sociari, & monastico amictu vestiri optabat. Cum autem ille & corporis imbecillitatem & tenerã ætatem obijciens, negasset eum
mona-

monasticis laboribus sufficere, qui ipsis adeo
 viris perdifficiles sint, suaderetq; vt aliquanto
 adhuc tempore apud parentes moraretur, ille
 vehementius exorare; ego, inquam, ea huc
 mente accessi, vt sic quidem Christo viuā, mo-
 riar autem carni. Quod si inter hosce pulchros
 labores morte cōsumar, optatius esse duco sic
 emori, qua abire vacuū, & missa iā ad aratrum
 manu retrorsum cōverti. Multis vero habitis
 vtrinq; sermonibus, cū Præfectus sacræ man-
 dræ puerilis desiderij impetum sustinere non
 posset, fratres adhibet in cōsiliū, nū puerum
 suscipere expediat. Illis vero pueri ingentem
 mirantibus cōstantiam, totumq; Dei nutu geri
 existimantibus communi consensu receptus
 est. Vbi cū assiduo labore solidissima sanctio-
 ris vitę fundamēta iecisset, animo maiora quo-
 tidie certamina appetens, tandem summa Præ-
 fecti sui volūtate sacrosancta loca lustraturus,
 Simeonem in colūna degentem, & fama sancti-
 tatis toto orbe celeberrimum, conuenit: cuius
 nō modo exemplo sed etiam prophetia (cum
 se pariter non leuibus pro Christo laboribus
 exercendum audijisset) adeo ad simile vitę ge-
 nus exarsit, vt ægrē se ab illo auelli pateretur.
 Porro ad monasterium reuersus paulo post
 Præfecto è vita sublato, ad regimen votis pre-
 cibusq; omniū vocatus fuit. At ille honorum
 scopulos remis velisq; (q̄ aiunt) fugiens clam
 omnibus se inde proripuit, tādēq; ad exem-
 plum Simeonis illius diuino monitus oraculo
 colum-

Humilitas

*Rigor pœ-
nitentia.*

columnam conscendit, & contra omnes aëris
iniurias patientiæ rigore obduratus, in summa
vita asperitate opinioneq; sanctitatis ad octo-
gesimum primum ætatis annum peruenit.

MARTYRIVM TRIVM FILIORVM S.

Theodotes, habetur in vita S. Anastasia. 25.

Decemb. Sur. Tom 6.

Cōstantia.

CVM in Bithyniam peruenisset Theodo-
te, productus est ad tribunal proconsulis:
Age, inquit, ille ô Theodote, iussis parens im-
peratorijs dijs sacrificium offerito. Sic enim si-
mul & filijs viues, & particeps eris multorum
bonorum. Nam et si non tua, at filiorum certè
tuorum causa æquum fuerit, vt id eligas quod
tibi vtile futurum intelligis. Ad has procon-
sulis voces sic primogenitus sanctæ Theodo-
tes respondit Euodius: Ne exitima Præses
hominum nos supplicia perhorrescere, quæ
corpori quidem incorruptionem, animæ ve-
re beatam immortalitatem conciliant: sed ijs,
parum abest quin dicam, equè ac conuiuio de-
lectamur. Deum vero potius timeamus, qui
potest animam & corpus in gehenna punire.
Quapropter puerum intuens proconsul: cum
te, inquit, videam ætate tenerum, miror quo-
modo, & à quo hæc didiceris, quæ vix multi
longo tempore & labore sunt consecuti. Cui
puer opportunè respondit: Seruator noster &
Dominus Iesus Christus, ipse est qui dixit:
Quando ducemini ad reges & præsides, nolite
cogita-

cogitare quid loquamini. Dabitur enim vobis in illa hora quod loquamini. Nunc ergo sunt hæc non mea, neq; humanæ sapientiæ verba: sed omnino quidem mea est lingua, apertè autem Dei sunt verba. Iudex vero veluti de matre & de primo eius filio spem abijciens, ad alios tentandos se transtulit, putans eos tãquam ætate inferiores ad suam traducendos sententiam. Postquam vero visi sunt rami nihil differre à generosa radice: sed ostenderunt pueri se illius quidem filios, huius vero esse fratres, se rursus transfert ad matrem eiusq; primogenitum. Cõuertimini, inquit, ad vestra viscera. Parcite teneris infantibus. Nolite videre eos ante vestros oculos malè pereuntes. Cum multa eiusmodi dixisset, & vidisset verba temerè fundi in aërem, iubet filium ante oculos matris crudeliter cædi virgis. Quod videns generosa mater, non modo nihil indecorum aut gessit, aut est locuta: sed etiam veluti gaudens plagis charissimi filij, astitit alacris, annuens oculis gestu incitans, verbis adhortans: Ne succumbas, dicens, ô fili: sta fortiter nate, has propter Christum plagas, honores & coronæ excipient. Quamobrem Proconsul animo vel maximè incensus maligni dæmonis suggestionem improbum capit cõsiliū. Viro enim petulanti & ad amores incontinenti venerandam tradit feminam. Sed non erāt futurum insolentis hominis diuturnum gaudium. Nam postquam eam vel solum attigit Hyrtac-

cus (ita enim vocabatur) totus vultus martyris immutatus est, & nec concessum quidem est intueri martyrem sine timore. Magnaque voce Proconsulem affatus aiebat, se iniecta in Theodoten manu, vidisse mox iuuenem, vultu formosum & habitu decorum affuisse Theodote, qui ei incusso colapho nares contriuerit, multoque sanguine cruentaret. Sed nihil hac voce commotus Proconsul, rursus illam aggreditur, & nisi dijs sacrificet filiorum anteculos necem, & grauissima quaque tormenta minitatur. Illa autem, vel hoc, inquit, olim maximè sitiebam. Sic enim cum meos filios viuens ad Christum præmisero, & tanquam in tuto portu constituero, deinde ego sequar è vestigio, vt apte illud canam: Ecce ego & filij mei quos dedisti mihi Deus. His magis conturbatus Proconsul, iussit eam cum filijs igne absumi. Postquam autem fornax fuisset accensa, citius quam iussum fuerat, illi tanquam fontem aquæ cum gaudio fornacem subiére. Et Deum quidem benedicebat mater: collætabantur autem filij, & sic cuncti alacres ac læti animas suos pro CHRISTO proiecerunt, æternos in cælis triumphos auspiciaturi.

PVERITIA S. THEODORI MARTT̄RIS,
 eiusq; fratris Theophanis 26. Decemb. ex Sim.
 Metaphraſte. Sur. Tom. 6.

B Theodorus Hieroſolymis piſſimis na-
 tus parentibus, ab ipſa ſtatim pueritia
 acerrimo præditus fuit ingenio, non illo qui-
 dem projecto ad res paruas & ludicras, quale *Moribus*
 ſolet eſſe puerorum, ſed ad pulcherrimos & *honestas.*
 honeſtiſſimos mores intento, in quibus animi
 cultura conſiſtit. Nihil illi erat antiquius *Pietas.*
 quam in ſacris ædibus demorari: Nullaq; re *Obedientias*
 magis exultabat & gloriabatur, quam quod
 parentibus pulchrè videretur obediens. Si-
 mulac puerilem ætatem exceſſit, iubetur,
 grammatice operam dare. Vt vero cum diſci-
 plinarum exercitatione, ſtudio quoque vir-
 tutis coniungeret, preſbytero cuidam in mo-
 naſterio ſancti Sabæ erudiendus committitur.
 Habebat autem fratrem quoque Thophanem
 natu minore, qui ſancta fraternæ virtutis æ-
 mulatione accenſus, in virtute ſecundas habe-
 re nõ ſuſtinebat, ſed optimos imitatus picto-
 res, fratrem imitandę virtutis quaſi exemplar
 obſeruabat archetypũ. Atq; illic quidem ver-
 ſebantur vtriq;: ſed S. Theodorus cum eſſet a-
 cerrimi ingenij & exiguo temporis ſpatio om-
 nem abſoluiffet eruditionẽ, captus ſublimio-
 rũ amore diſciplinã, ad virum quendam eta-
 te prouectum atq; per eruditum ſecõtulit. Vbi
 facilitate ingenij atq; acri ſtudio, breui tẽpore
 li 2 mul

*Alacritas
in studijs.*

multam sibi doctrinarum cumulauit sciētiam: quæ ex libris eius quos pro pietate conscripsit perspicuè cernitur: etiam si esset excelsior, quam ut ex eis ullam laudem ambiret. Dein vero ad pristinum se virtutis studium arctius obstringere cogitans, ad monasterium S. Sabæ reuertitur, & sua animi integritate dignis exercetur laboribus. Hinc quis Theodoro quidem moderatior? Quis autem ad cōtinendam iram generosior? Quis minus propensus ad explendas cupiditates? Quis dicendi & tacendi tempus magis obseruabat? Quis sic carnem castigauit, & oculū frenauit, & cogitationum repressit impetus? Quapropter omnium qui eodem in monasterio degebant suffragio in sacerdotum numerum cooptatur, non multo post martyrum choris sociandus.

EXEMPLVM S. MARCELLI ABBATIS
monasterij Acemetorum 29. Decemb. ex Sim.
Metaph. Sur. Tom. 6.

Castitas.

Marcellus Apameæ nobili loco natus, genus quod à maioribus acceperat virtutis splendore nobilius reddidit. Nam cum iam in ipso flore iuuentutis amisisset parentes, & ætatem ageret iucundissimam, non sicut iuuenis declinauit ad voluptates: neque delectabatur iuuenum consuetudine, æqualis æquali volens placere, ut dicitur: sed in iuuenili corpore, imitabatur canitiei prudentiam & vitæ institutionem. Quanquam ei aderant diuitiæ
quæ

*Maturitas
morum,*

quæ sunt materia ad explendas voluptates igni
 adolescentiæ. Sed nihil horum illum coëgit
 negligere temperantiam, quæ erat ei chara à
 pueritia. Sed & orbitas & ætas & diuitiæ, à pro-
 funda vincebantur prudentia. Deinde vero
 Antiochiam delatus, & præceptorem forti-
 tus egregium, propediem celeritate ingenij
 magnos fecit in doctrina progressus. Cum-
 que profanis affatim imbutus literis, sacræ
 item sapientiæ desiderio teneretur, Ephesum *Studium*
 commigrat. Vbi hospites nactus fuit integer *virtutis.*
 rimos ac moderatissimos, quæ res ei ad virtu-
 tem excitamento fuit. Interea præcipua illi
 cura erat, ea quæ honestate commendantur
 vndiq; colligere, & tanquam ex multis flori-
 bus sibi virtutis coronam contexere. Inerat
 Marcello inter cetera scribendi mira dexteri-
 tas, itaq; scriptionis se labore occupans, & eius
 se mercede sustentans, quicquid deparcere *Misericor-*
 potuisset inter egenos partiebatur. Et hoc *dia.*
 quidem labore interdium distinebatur, noctem *Oratio.*
 vero, totam ferè orationibus transmittebat. Si *Orij fuga.*
 vero parum quid somno quoq; tribueret pro-
 pter necessitatem corporis, ne hoc quidem e-
 rat remissum, sed laboriosum & castigatum.
 Sic ei vniuersum tempus erat laboribus ple-
 num & certaminibus. Atq; ita virtutis iaciens
 altissima fundamenta, euangelicæ perfe-
 ctionis illustrem structuram
 superimpofuit.

ADOLESCENTIA S. THOMAE ARCHIE-
piscopi Cantuariensis & martyris, 29. Decem.
Sur. Tom. 6.

Thomas Cantuariensis Antistes, inter alios, de quibus merito Anglia gloriatur, martyrio insignis, generis dignitate, opum gloria, eruditionis laude, & animi magnitudine clarus, Londini Britanniam suo ortu illustravit. Pater illi fuit Gillebertus, mater Mathildis: vterq; non opibus tantum & genere, sed quod multo præstantius est, morum integritate & innocentia nulli civium suorum secundus. Simulac vero per ætatem disciplinarum capax literis adhibitus fuit, breui mirificos in ijs fecit progressus, fecissetq; maiores: nisi fortunæ ludibriū spem cogitationum eius retardâset. Parentes enim in summa rerum omnium opulentiâ, crebris incēdijs, ac multis aduersis afflictis casibus, sedulam filij sui instituendi curam remiserunt; atq; postremo morte ante tempus oppressi, magnam illi cum orbitate calamitatem reliquerunt. Neq; tamen idcirco concidit animo Thomas; sed Richerio cuidam viro opulento & nobili, qui patris hospitio frequenter vti solebat, sese adiūgens, facto cum Musis diuortio, venatione & aucupio ferè se oblectavit; canibus auibusq; ita gaudens, vt tamen virtutis studium nequaquam desereret; sed corpore & mente castus, & ab omni mendacio alienus, insitos pietatis igniculos

*Studium
virtutis.*

Castitas.

los fouebat. Cum que parentibus iam orbatus propria virtute emergere deberet, Osberno cuidam insigni prudentia, & diuitiarum gloria inclyto viro ei sanguine iuncto, toto ferè triennio adhesit: cui in acceptis expensis operam suam summa fide nauabat. *Morum honestas.* Erat adhuc optimis moribus, præclaro ingenio, iucundo vultu, sed graui, grato sermone, formaque eleganti. Iamque adulta ætate ad honores & mundi huius dignitates aspirare videbatur, cum occulto Dei consilio in Theobaldi Cantuariensis Archiepiscopi notitiam familiaritatemque deuenit: qui tanta eum beneuolentia, propter iucundam morum grauitatem & singularem animi prudentiam est complexus: ut suis eum consilijs & publicis priuatisque negotijs adhiberet. Tum vero ludis & omni penitus leuitate reiecta, sensu perugil & consilio prouidus, talem tantumque se Episcopo præstitit: ut ab eo multis magnisque decoratus beneficijs, tandem Archidiaconus, adiuncta Beuerlacenſi præpositura crearetur, Rex vero cognita eius constanti virtute atque prudentia, confestim totius regni eum constituit Cancellarium, tandemque decedenti Theobaldo Cantuariæ in Archiepiscopali sede suffecit.

F I N I S.

ii 4 NOME